

4^ο ΓΕ. Λ. ΚΕΡΚΥΡΑΣ

5-4-2012

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

A. ΚΕΙΜΕΝΟ: ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΚΑ, Γ, 1, 1-2 και 3-4

Τῶ περι πολιτείας ἐπισκοποῦντι, καὶ τίς ἐκάστη καὶ ποία τις, σχεδὸν πρώτη σκέψις περι πόλεως ἰδεῖν, τί ποτέ ἐστιν ἡ πόλις. Νῦν γὰρ ἀμφισβητοῦσιν, οἱ μὲν φάσκοντες τὴν πόλιν πεπραχέναι τὴν πρᾶξιν, οἱ δ' οὐ τὴν πόλιν ἀλλὰ τὴν ὀλιγαρχίαν ἢ τὸν τύραννον· τοῦ δὲ πολιτικοῦ καὶ τοῦ νομοθέτου πᾶσαν ὁρῶμεν τὴν πραγματείαν οὔσαν περι πόλιν, ἢ δὲ πολιτεία τῶν τὴν πόλιν οἰκούντων ἐστὶ τάξις τις. Ἐπεὶ δ' ἡ πόλις τῶν συγκειμένων, καθάπερ ἄλλο τι τῶν ὄλων μὲν συνεστώτων δ' ἐκ πολλῶν μορίων, δῆλον ὅτι πρότερον ὁ πολίτης ζητητέος· ἢ γὰρ πόλις πολιτῶν τι πλήθος ἐστίν. Ὡστε τίνα χρὴ καλεῖν πολίτην καὶ τίς ὁ πολίτης ἐστὶ σκεπτέον. Καὶ γὰρ ὁ πολίτης ἀμφισβητεῖται πολλάκις· οὐ γὰρ τὸν αὐτὸν ὁμολογοῦσι πάντες εἶναι πολίτην· ἐστὶ γὰρ τις ὃς ἐν δημοκρατία πολίτης ὢν ἐν ὀλιγαρχία πολλάκις οὐκ ἐστὶ πολίτης.

Ὁ πολίτης οὐ τῶ οἰκεῖν που πολίτης ἐστίν (καὶ γὰρ μέτοικοι καὶ δοῦλοι κοινωνοῦσι τῆς οἰκίσεως), οὐδ' οἱ τῶν δικαίων μετέχοντες οὕτως ὥστε καὶ δίκην ὑπέχειν καὶ δικάζεσθαι (τοῦτο γὰρ ὑπάρχει καὶ τοῖς ἀπὸ συμβόλων κοινωνοῦσιν)· ... πολίτης δ' ἀπλῶς οὐδενὶ τῶν ἄλλων ὀρίζεται μᾶλλον ἢ τῶ μετέχειν κρίσεως καὶ ἀρχῆς)· ... Τίς μὲν οὖν ἐστὶν ὁ πολίτης, ἐκ τούτων φανερόν· ὃ γὰρ ἐξουσία κοινωνεῖν ἀρχῆς βουλευτικῆς καὶ κριτικῆς, πολίτην ἤδη λέγομεν εἶναι ταύτης τῆς πόλεως, πόλιν δὲ τὸ τῶν τοιούτων πλήθος ἰκανὸν πρὸς αὐτάρκειαν ζωῆς, ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Ἐπεὶ δ' ἡ πόλις ... κρίσεως καὶ ἀρχῆς: Να μεταφραστεί το απόσπασμα στη νέα ελληνική.

2. Ποιο είναι το αντικείμενο έρευνας στα *Πολιτικά* του Αριστοτέλη και ποια η σχέση τους με τα *Ηθικά Νικομάχεια*;

Μονάδες 10

3. Να αναλύσετε τους όρους **πόλις, πολιτεία, πολίτης**, όπως περιγράφονται από τον Αριστοτέλη.

Μονάδες 10

4. **Νυν γάρ αμφισβητουσιν, ... η τον τύραννον:** Ποιο πρόβλημα υποδηλώνεται σ' αυτό το απόσπασμα του λόγου;

Μονάδες 10

5. Ποιος είναι ο ρόλος της δικαιοσύνης στη διαδικασία συγκρότησης των κοινωνιών, σύμφωνα με την αρχαιοελληνική αντίληψη;

Μονάδες 10

6. Να αναλύσετε τις παρακάτω λέξεις στα συνθετικά τους και να γράψετε δύο απλά ή σύνθετα ομόρριζα με το **β' συνθετικό τους:**

Επισκοποουντι, συγκειμένων, συνεστώτων, ομολογουσι.

Μονάδες 10

Γ. ΑΓΝΩΣΤΟ ΘΕΜΑ: ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΓΟΡΓΙΑΣ 457 – 458

Οἶμαι, ὦ Γοργία, καὶ σὲ ἔμπειρόν εἶναι πολλῶν λόγων καὶ καθεωρακέναι ἐν αὐτοῖς τὸ τοιόνδε, ὅτι οὐ βραδίως δύνανται περὶ ὧν ἂν ἐπιχειρήσωσιν διαλέγεσθαι διορισάμενοι πρὸς ἀλλήλους καὶ μαθόντες καὶ διδάξαντες ἑαυτούς, οὕτω διαλύεσθαι τὰς συνουσίας, ἀλλ' ἐὰν περὶ τοῦ ἀμφισβητήσωσιν καὶ μὴ φῆ ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον ὀρθῶς λέγειν ἢ μὴ σαφῶς, χαλεπαίνουσί τε καὶ κατὰ φθόνον οἴονται τὸν ἑαυτῶν λέγειν, φιλονικούντες ἀλλ' οὐ ζητοῦντες τὸ προκείμενον ἐν τῷ λόγῳ καὶ ἔνιοί γε τελευτῶντες αἰσχίστα ἀπαλλάττονται, λοιδορηθέντες τε καὶ εἰπόντες καὶ ἀκούσαντες περὶ σφῶν αὐτῶν τοιαῦτα οἷα καὶ τοὺς παρόντας ἄχθεσθαι ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν, ὅτι τοιούτων ἀνθρώπων ἠξίωσαν ἀκροαταί γενέσθαι. Τοῦ δὴ ἔνεκα λέγω ταῦτα: ὅτι νῦν ἐμοὶ δοκεῖς σὺ οὐ πάνυ ἀκόλουθα λέγειν οὐδὲ σύμφωνα οἷς τὸ πρῶτον ἔλεγες περὶ τῆς ῥητορικῆς.

Καθωρω = διακρινω καλά

Διορίζομαι = καθορίζω το θέμα

Τὸ προκείμενον ἐν τῷ λόγῳ = το αντικείμενο της συζήτησης

Τελευτῶντες = στο τέλος

Λοιδωρῶ = κακολογῶ

Τοῦ = τινός (ερωτηματ. αντωνυμία)

1. Να μεταφραστεί το απόσπασμα στη νέα ελληνική.

Μονάδες 20

2. α. **καθεωρακέναι**: Να γραφεί το α' πληθυντικό της οριστικής παρατατικού στην ίδια φωνή.
- β. **οἴονται**: Να γραφεί το β' ενικό προστακτικής του ίδιου χρόνου
- γ. **φῆ**: Να γραφεί το β' ενικό της οριστικής παρατατικού.
- δ. **ἀπαλλάττονται**: Να γραφεί το γ' ενικό της οριστικής υπερσυντέλικου.
- ε. **βραδίως**: Να γραφούν τα παραθετικά του επιρρήματος.
- στ. **εἰπόντες**: Να γραφεί η κλητική ενικού.
- ζ. **ἀκούσαντες**: Να γραφεί η ίδια πτώση της μετοχής μέλλοντα.
- η. **οἷα**: Να γραφεί η γενική ενικού στο ίδιο γένος.

- θ. **σφῶν αὐτῶν**: Να γραφεί η ίδια πτώση στον άλλο αριθμό.
ι. **γενέσθαι**: Να γραφεί το β' πληθυντικό της ευκτικής του ίδιου χρόνου.

Μονάδες 10

3. α. Να χαρακτηριστούν συντακτικά οι όροι:

Λόγων, κατά φθόνον, τελευτῶντες, ἀκροαταί, λέγειν.

Μονάδες 5

- β. ^{πρώσι} **Ἐάν περὶ τοῦ ἀμφισβητῶσι ... χαλεπαίνουσι**: Να αναγνωριστεί ο υποθετικός λόγος και να μετατραπεί έτσι, ώστε να δηλώνει α) το **μη πραγματικό** και β) το **προσδοκώμενο**.

- γ. **... ὅτι τοιούτων ... γενέσθαι**. Να αναγνωριστεί συντακτικά η πρόταση.

Μονάδες 5